Одного гарного весняного ранку входить до мене Молодий, безвусий ще хлопчик, може 15—18 літ, у якімось спортовім, не шитім, а плетенім із синьої волічки убранні, що щільно облягає його молоде пахуче тіло, і в плащику, на взір сокольського, надітім лиш на один рукав, а другий висить на шовковім шнурі з кутасами, що оперізує шию І звисає на груди.

— Gunn Morn*,— промовив, він з віденським акцентом; І взагалі кажу, що дальша наша розмова велася німецькою мовою, причім я мав нагоду любуватися оригінальними зворотами віденського діалекту з його oes замість sie* і т. д.

Питаю його, як називається.

— Я ніяк не називаюся.

— А яке ж твоє, ім’я?

— Син Остапа.

— А як тебе кличуть?

— Du або Schweinskerl*.

"Ну,— подумав я,— в гарній ти там кумпанії жив".

А він промовив швидко, зажмуривши очі, мов когут при піянні:

— Отсе я приїхав з Відня і зайшов до вас,

— Що ж вас пригнало?

— Я син Остапа.

— Якого Остапа?

— Не знаєте Остапа? Його в Відні всі називали не інакше, як Остап.

— Не можу знати. Може, Остап Терлецький?

— Тер-тер-тер-ррр,— затеркотів син Остапа.— Прокляте свинство називатися так, що чоловік мусить зламати язик, аби вимовити його. Я приїхав по спадок по Остапі.

— То дуже гарно. Але він не обтяжить вас дуже. По Остапі лишилася лиш купка паперів, старі штани та кілька пар подертих черевиків.

— Що ви се говорите? Остап був маючий чоловік, його спадщину обчислено на 100 000 ринських. Віддайте їх мені заразі

— Я? Відки ж я до того приходжу?

— Бо ви взяли ті гроші.

— Хто вам се сказав?

— Я знаю.

— Гроші мусили би бути в суді або в поліції в депозиті.

— Я не хочу йти до суду. Йдіть самі.

— А маєте які документи, папери?

— Нащо мені? Я сам документ.

— Ну, я без документів нічого для вас не можу зробити.

— А в мене одинокий документ отсе! — і, винявши з-за пазухи невеличкий блискучий револьвер, поблискав ним до сонця, а потім намірився до мене.

— Одна хвилина, і вас нема,— граціозно жартував він, усміхаючися ангельським усміхом.

— А в такім разі хто вам поможе відзискати спадок? Без мене його не доб’єтеся.

— Verdammte Canaille!* — буркнув він і сховав револьвер.

— Що ж ви вмієте? — запитав я, щоб перейти на іншу тему.

— Нічого.

— Вмієте читати, писати?

— Ну, те вмію.

— Все-таки щось ліпше, як нічого. Чим бажаєте заробляти?

— Я не буду заробляти, буду жить з ренти.

— Ну, та рента вилами на воді писана (тут він засміявся до розпуку, так поскоботала його невідома йому руська приповідка),— а все-таки треба би знати хоч якесь ремесло.

— Я не ремісник, я панич. Люблю пси, коні і кокоток.

— Будете що їсти? — питаю і підсуваю йому тарілку з свіжими вишнями та суницями.

— Я того свинства не їм. Пообідаю в своїм готелі.

— Ну, то ходім до суду,— мовив я.

— Нема пощо до суду,— мовив він рішучо. — Ведіть мене до дирекції поліції. Вона усе знає і, певне, скаже мені, що знає про мій спадок.

Ми пішли. На трамваї він почав якусь сварку з кондуктором, зчинився крик, трамвай зупинився, і поліцай арештував його, наложивши йому кайданки на руки за те, що всім грозив револьвером. Він наробив страшенного вереску, кидався і копався, мов навіжений, кусав усіх і дряпав нігтями до крові, так що публіка мусила висісти з вагона і кондуктор позамикав двері на ключ. Поки доїхали, він устиг порозбивати всі шибки в вагоні, всі дзеркала і поперед усього скляну баню електричної лампи, не перестаючи при тім вити, та ревти, та вищати, імітуючи різні звірячі голоси.

Отак ми серед величезного здвигу народу помаленьку доїхали до поліції. Розуміється, два поліцаї ухопили його за ноги і, завдавши його собі на плечі, понесли. Та й несли ж вони його! Щохвиля розскакувалися так, що його ноги розхилялися, аж кості тріщали. Він у страшнім болю кидався і ревів, та гатив поліціянтів іззаду кулаками, та микав їм з лютості волосся цілими жмутами, дер їх нігтями, поки зовсім не окровавив їх. Та вони геройськи витерпіли біль і не пустили його з рук аж біля входу директорської канцелярії. І тут нараз яка ж зміна! Замість шаленого крикуна просто хлопчик-душка. Мов малпочка, сердечно регочучись, він поскакав по канцелярії та й гиц на коліна до старого директора. Обхопив за голову та й став сміючись цілувати його лице і колючу бороду.

— Gutnamd, Alterchen! — промовив він.— Ich lieb oes! ich lieb oes! ich lieb oes!* — приспівував він над його вухами, та нараз зайшовся таким проразливим реготом, що директор аж залякав, зіпхнув його зі своїх колін і копнув ногою.

Йому се було байдуже. Вивернувши кілька козликів на дивані, він знов штрикнув на коліна директора і почав цілувати його.

Поліцаї здали рапорт про його поведення в трамваї, а я розповів коротко, що вважаю хлопця божевільним і прошу віддати його на клініку для обсервації. При моїх словах хлопець страшенно закричав і кинувся до мене.

— Ви розумієте по-руськи? — запитав я.

— Розумію. Остап навчив. Ви скомпромітували мене. Ви назвали мене божевільним. Ви хочете заперти мене в дім варіятів! Ось вам за се!

І він виняв свій револьвер і хотів стрілити. Та в тій хвилі директор іззаду відібрав йому револьвер. Він кинувся на директора зі страшенним криком, думав би, що видре йому очі, та директор одним повільним замахом руки і стисненням одного місця його шиї довів його до того, що він моментально зблід, як труп, і без духу повалився на долівку.

Він лежав так добру хвилю, потім чихнув здоровенно, підкинувся весь над землею, мов риба, що вискакує з води. встав, випрямився, позіхнув, потім преспокійно видобув із своєї пазухи другий револьвер і, вицiливши спокійно, поки ще директор успів йому перешкодити, вистрілив мені в голову.

Я закричав страшенно — і прокинувся. Голова справді боліла, але я даремно шукав крові, що плила б від дійсного пострілу. Значить, то був тільки сон.

———————

* Доброго ранку (нім. діал.).— Ред.

* Ви (нім.).— Ред.

* Ти або свиня (нім.).— Ред.

* Клятий хам! (нім.) — Ред.

* Добрий вечір, старенький! Я люблю вас! я люблю вас! я люблю вас! (нім. діал.) — Ред.